

It-sikkerhed er bestyrelsens ansvar

Hvordan sikrer ledelsen det rigtige it-sikkerhedsniveau?... **Side 3**

Tilbagebetaling af lån

Forfaldsdatoen for lån til A-skatter og moms nærmer sig..... **Side 4**

Håndværkerfradraget synger på sidste vers

... men servicefradraget lever videre ..... **Side 6**

Udfordringer vedr. årsrapporten for 2021

COVID-19 påvirker stadig årsrapporten ..... **Side 8**

Afholdelse af digital generalforsamling

I 2022 gælder selskabslovens almindelige regler ..... **Side 10**

CSR, ESG, NFRD, CSRD, SDG osv.

Bæredygtighedsrapportering er på dagsordenen ..... **Side 12**

Redaktion:

Lars Hjort Frederiksen (ansv.)
Thomas Bjerrehus

Layout:

Skabertrang A/S

Tryk:

www.skabertrang.dk

Redaktionen er afsluttet den
14. februar 2022.

Vi tager forbehold for fejl og mangler
i vores referat af lovgivning med mere,
og vi påtager os intet rådgivningsan-
svar uden forudgående konsultation
vedrørende de omhandlede emner.

Eftertryk af hele artikler med
kildeangivelse tilladt.

” Var det det?

Lars Hjort, direktør, statsautoriseret revisor
Revisorgruppen Danmark

Tør man håbe, at corona er historie?
I hvert fald i den form, hvor det er en
samfundskritisk sygdom og griber ind i
både det sociale liv og forretningslivet?

Efter at være hårdt prøvet gennem to år
er det nok kun de mest optimistiske, der
kaster alle mundbindene væk. Man kan
jo passende gemme nogle stykker i bun-
den af skuffen med sokker. Just in case.

Det er under alle omstændigheder ikke
helt overstået endnu. I skrivende stund
kører landet endnu ikke på fuld kraft,
men det kan heldigvis have rettet sig
nu, hvor dette læses. Der er dog også en
stribe afledte effekter, som vi kommer
til at leve med både menneskeligt og i
erhvervslivet.

Voldsomme hændelser får os både til
at rykke sammen og blive lidt mere
ekstremistiske. Vi hjælper gerne hin-
anden, mens det er allersværest, men
tonen bliver hurtigt lidt skinger, når
det første chok har fortaget sig, og vi så
småt begynder at vænne os til den nye
virkelighed. Tænk blot på tilhængere og
modstandere af vaccinerne.

Der kommer derfor uden tvivl nogle om-
fattende debatter om, hvordan vi bedst
kommer videre og måske kan være

bedre rustet, hvis (når) noget lignende
dukker op igen.

Det er vi slet ikke enige om løsningerne
på, og det er måske også meget godt.
Uenighed er en af de stærkeste driv-
kræfter for forandring og udvikling, så
det er af det gode. Når blot vi kan holde
os til en saglig og faktabaseret debat.
Det kniber desværre nogle gange.

Ovenstående menneskelige egenskaber
kommer også til at spille en rolle, når der
skal findes løsninger for erhvervslivet.
Nogle virksomheder har tjent styrten-
de med penge under pandemien, mens
andre hænger helt ude på kanten og får
svært ved finde likviditet til tilbagebeta-
ling af coronalån for slet ikke at tale om
mulighederne for at investere i fremtiden.

Vi vil med stor sandsynlighed også se
permanent ændret adfærd i forhold
til rejse- og mødeaktivitet. Hjemmear-
bejdspladsens popularitet er også øget.
Det er alt sammen godt for klimaet,
men er det også godt for arbejdsmiljø-
et? Ledelsesopgaven er i hvert fald ikke
blevet lettere.

Der er mere end nogensinde brug for
visionære og samarbejdsorienterede
ledere og politikere. Lad dette være en
velment opfordring.

God fornøjelse med læsningen!

– er en videnbaseret sammenslutning af
uafhængige, statsautoriserede revisionsfirmaer:

Albjerg
Buus Jensen
Baagøe Schou
Christensen Kjærulff
Grant Thornton
Grønlands Revisionskontor A/S
Januar
Kovsted & Skovgård

Krøyer Pedersen
Kvist & Jensen
Martinsen
Nejstgaard & Vetlov
One Revision
Partner Revision
Piaster Revisorerne
PKF Munkebo

Redmark
ReviPoint
Revision & Råd
Revisionshuset Tal & Tanker
RSM Danmark
Sønderjyllands Revision
Tranberg
Ullits & Winther

It-sikkerhed er bestyrelsens ansvar

Martin Brogaard Nielsen, direktør,
REVI-IT A/S

Kigger vi blot et par år tilbage, har der været en del skrivelser i medierne om en række store virksomheder, der har været udsat for hackerangreb, it-nedbrud, tab af persondata, ransomware og mange andre it-katastrofer. De virksomheder, der er flest af i Danmark – altså de små og mellemstore virksomheder – er bestemt også i søgelyset her, for selvfølgelig er det ikke kun de største virksomheder, der udsættes for sådanne udfordringer.

Men hvad kan man som ledelse – måske endda øverste ledelse såsom bestyrelse eller ejerkreds, der ikke deltager i den daglige drift – gøre for at sikre det rigtige it-sikkerhedsniveau?

Sikkert er det, at man aldrig kan opnå 100 % it-sikkerhed. Denne erkendelse er meget vigtig. Sikkert er det også, at man kan poste millioner af kroner i teknisk it-sikkerhed (firewalls, kryptering, backup osv.), men alt dette vil og kan ikke sikre mod en tankeløs eller naiv bruger, der klikker på det "forkerte" link. Artiklens ærinde er imidlertid ikke at pege på konkret udstyr eller software, der bør anskaffes, men i stedet, hvilke beslutninger der skal træffes – og ikke mindst af hvem.

Kan man som virksomhed outsource hele it-sikkerhedsområdet og dermed få løst problemet? Nej, ansvaret for it-sikkerheden kan aldrig outsources. Ansvar i det hele taget kan aldrig outsources. Ansvar er altid placeret hos ledelsen, og spørgsmålet er herefter, hvordan ledelsen kan sikre, at it-sikkerheden er på det rette niveau.

Bestyrelsen bør starte med at spørge direktøren om tiltag, der er gjort for at sikre en stabil it-drift og undgå datatab. Spørgsmålet lyder enkelt, men det vil svaret givetvis ikke være. Direktøren

må helst ikke svare, at "det ved den it-ansvarlige, så det ved jeg ikke". Måske svarer direktøren ud fra den antagelse, at hun/han skal komme med tekniske forklaringer, hvilket ikke er meningen. I værste fald er direktøren bare ærlig ...

CIA og it-sikkerhed

Enhver virksomhed bør som minimum gøre sig overordnede tanker om risici i forhold til sikring af:

- **Datafortrolighed.** Tab eller uønsket offentliggørelse af data (især person- eller andre fortrolige data) kan ikke ske.
- **Stabil it-drift.** Systemerne skal virke og afvikles som forventet, og der skal være testede planer for at vende tilbage til normal drift inden for en estimeret tidsramme.
- **Dataintegritet.** Data kan ikke uretmæssigt ændres eller slettes.

Ovennævnte er også kendt som CIA (confidentiality, integrity og availability) og benyttes af mange inden for sikkerhedsbranchen som den helt overordnede paraply ift. adressering af it-sikkerhed.

Afhængig af virksomhedens størrelse og kompleksitet kan ovennævnte overvejes og dokumenteres mere eller mindre struktureret, men efterhånden er it-afhængigheden i næsten alle virksomheder så omfattende, at det af et bestyrelsesmedlem vil anses for

en mangel, hvis den daglige ledelse ikke har gjort tiltag til at beskrive risici ved og afhængighed af it. Vurdering af it-sikkerheden bør være en del af bestyrelsens årshjul på lige fod med fx CSR, miljøforhold, væsentlige kommercielle risici, forsikringsforhold mv.

For nogle virksomheder giver det mening at starte med en risikoanalyse i forhold til førnævnte CIA-principper, som efterfølgende udmøntes i en række konkrete tiltag såsom beskrivelse af politikker og procedurer, kriterier for valg af leverandører osv. Andre virksomheder kan måske nøjes med politik og procedure for adgangsstyring, ændringsstyring og leverandørstyring, hvor kravene sættes kvalitativt direkte i dokumenterne, så det for virksomheden fremover ikke vil være muligt at etablere samarbejde med en it-leverandør, der ikke har et passende sikkerhedsniveau.

Opmærksomheden på it-sikkerhed er ikke ny, men omvendt er det stadig ikke helt så almindeligt at tildele it-sikkerhed samme opmærksomhed som virksomhedens økonomifunktion, salgsfunktion m.m. Mange direktører har det måske lidt svært med at udfordre it-folkene i virksomheden, for så "begynder de jo bare at tale et sprog, vi ikke forstår". Påstanden kan nok ikke helt afvises, men på den anden side vil en økonomichef i ondt lune også kunne kommunikere på en måde, som en allround-direktør ikke helt forstår. Direktøren (og bestyrelsen) må blot være bevidste om at have en kommunikation med virksomhedens it-afdeling og/eller it-leverandører på et forretningsmæssigt, ikke-teknisk niveau.

Rapportering om dataetik

Via selskabslovgivningen har myndighederne også sat mere fokus på virksomhedernes håndtering af it og data. I 2021 blev det således vedtaget, at de største virksomheder fremover skal rapportere om dataetik i deres årsrapporter. Tilsvarende vil revisorerne fremover i højere grad have fokus på kundernes it-forhold og it-sikkerhed.

Til inspiration kan nævnes, at Bestyrelsesforeningen har udarbejdet vejledninger til bestyrelser (som også bør læses af direktører) om, hvordan it-sikkerhed kan komme på dagsordenen i bestyrelseslokalet. Direktøren vil naturligvis skulle eksekvere, og vejledningen kan dermed inspirere direktøren i forhold til kommunikationen med virksomhedens it-afdeling og/eller it-leverandør. En anden inspirationskilde, der nok er mest relevant for de lidt større og komplekse virksomheder, er CIS18-kriterierne (critical security controls). Disse kriterier giver et billede af, hvordan man kommer "hele vejen rundt" om de væsentlige elementer i it-miljøet, og CIS18-kriterierne kan derfor også være et passende grundlag for den løbende rapportering til bestyrelsen.

Tilbagebetaling af lån til A-skatter og moms

Robert Fosbo, seniorkonsulent,
Revisorgruppen Danmark

Små og mellemstore virksomheder har under COVID-19-pandemien haft mulighed for at tage rentefrie lån til A-skatter og moms hos Skat-testyrelsen. Det er ikke længere muligt at søge om disse lån, tværtimod nærmer forfaldsdatoen sig. Lån, der oprindeligt forfaldt til betaling henholdsvis den 1. november 2021 og den 1. februar 2022, har fået udskudt forfaldsdatoen til den 1. april 2022.

Hvis virksomhederne ikke har likviditet til indfrielse af lånene, er der åbnet mulighed for en udvidet betalingsordning, når visse betingelser er opfyldt.

Momslån

For små virksomheder var der mulighed for momslån gældende for indberetningsperioden 2. halvår 2019 samt 1. og 2. halvår 2020.

For mellemstore virksomheder var det gældende for 4. kvartal 2019, 3. og 4. kvartal 2020 samt 1. kvartal 2021. For momslån vedrørende 1. kvartal 2021 er der dog først frist til betaling den 1. november 2022.

A-skatter

Lån til A-skatter, der forfalder til betaling den 1. april 2022, vedrører indberetninger for januar 2021 for små og mellemstore virksomheder og februar 2021 for store virksomheder. Der er flere forskellige forfaldsdatoer knyttet til forskellige indberetningsperioder, hvor der var mulighed for at tage imod lån til A-skatterne.

Forfaldsdatoer	Indberetningsperioder	
	Små og mellemstore virksomheder	Store virksomheder
1. april 2022	Januar 2021	Februar 2021
1. juni 2022	September 2020 og februar 2021	September 2020 og marts 2021
1. november 2022	August 2020 og december 2020	August 2020 og december 2020
1. februar 2023	Marts 2021	April 2021
1. maj 2023	Oktober 2020	Oktober 2020

Betalingsordning med Skattestyrelsen

Hvis virksomheder har udfordringer med tilbagebetaling af lånene, er der mulighed for at anmode om en betalingsordning. Denne betalingsordning er udvidet med op til 24 måneder mod almindeligvis 12 måneder. Der er dog en række betingelser, som skal være opfyldt, for at der kan indgås en betalingsordning, herunder:

- Der må ikke være skattekontogæld under inddrivelse
- Betalingsordninger på skattekontoen skal være overholdt inden for den sidste måned
- Der kan kun være en betalingsordning ad gangen
- Der kan ikke ændres afgiftsperiode, når der oprettes en betalingsordning

- Hvis der er fastsat foreløbige indberetninger, fordi lånene ikke tidligere er blevet indberettet, skal der ske indberetning af disse, før der kan oprettes en betalingsordning.

En betalingsordning med Skattestyrelsen er imidlertid ikke gratis. Det koster pt. 0,7 % i rente om måneden, svarende til en årlig rente på 8,4 %. Renten er ikke fradragsberettiget.

Kontakt din revisor, hvis du har brug for rådgivning og hjælp til at finde den optimale løsning for afregning af lånene.

Momsangivelsesperioder

Momsangivelsesperioder afhænger af størrelsen af en virksomhed. Små virksomheder med en årlig omsætning på under 5 mio. kr. skal angive momsen halvårligt, mens mellemstore virksomheder, der har en årlig omsætning på mellem 5 mio. kr. og 50 mio. kr., skal angive momsen kvartalsvist. Store virksomheder med en årlig omsætning på over 50 mio. kr. skal angive momsen månedligt.

Angivelsesperioder for A-skat og AM-bidrag

Hvis de årlige AM-bidrag er under 250.000 kr., og/eller A-skatter er under 1. mio. kr., bliver en virksomhed i denne sammenhæng betragtet som en lille eller mellemstor virksomhed. Hvis disse grænser overskrides, bliver virksomheden betragtet som stor.

Håndværkerfradraget synger på sidste vers

... men servicefradraget lever videre

Aage Brink Thomsen,
Martinsen

Siden 2011 har danskerne kunnet trække udvalgte håndværksydelser fra i skat, men fra 1. april 2022 er det slut med håndværkerfradraget.

Gennem årene er fradraget blevet justeret baseret på de skiftende politiske prioriteringer og flertal. Et af hovedmotiverne har hele tiden været at forebygge sort arbejde og at fremme beskæftigelsen for håndværkere i tider med høj ledighed. I de senere år har fokus tillige været rettet mod at understøtte investeringer i energibesparende foranstaltninger.

I løbet af 2021 har beskæftigelsen udviklet sig positivt i byggebranchen, og håndværkerfradraget blev i lyset heraf afskaffet som en del af finanslovsaftalen for 2022. Med virkning fra 1. april 2022 er det derfor slut med at få fradrag for håndværksydelser. Ønsker man at bruge fradraget for 2022 inden da, skal arbejdet som udgangspunkt være udført senest den 31. marts, og regningen for arbejdets udførelse skal være betalt senest den 31. maj 2022.

Frdragets størrelse bliver tillige sænket fra årsskiftet. Man kan fra 1. januar til 31. marts 2022 ikke længere få 25.000 kr. pr. person i fradrag, som var satsen i 2021, men kun 12.900 kr. Man kan som hidtil kun trække arbejdslønnen fra og ikke udgifterne til materialer.

Servicefradraget

Der har siden 2011 også været mulighed for at opnå det såkaldte servicefradrag. Servicefradraget fortsætter i 2022, men satsen bliver sat ned i forhold til 2021, hvor den ekstraordinært var firedoblet til 25.000 kr. pr. person. Fradraget er i 2022 på 6.400 kr. pr. person.

Har du glemt et fradrag?

Har man glemt at indtaste fradragene for tidligere år, er det muligt at gøre Skattestyrelsen opmærksom på det ved at bede om genoptagelse af årsopgørelsen for årene 2018, 2019 og 2020. Sidste frist for genoptagelse af 2018 er 1. maj 2022.

Servicefradrag

- Almindelig rengøring
  - Vask og aftørring af flader i boligen
  - Rengøring af toilet og bad
  - Støvsugning, gulvvask og boning
  - Opvask, tøjvask og strygning
  - Rensning eller vask af tæpper, gardiner, persienner m.m.

Fradraget gælder ikke for udgifter til en au pair, som bor i den helårsbolig, hvori arbejdet bliver udført.

- Indvendig og udvendig vinduespudsning.
- Børnepasning i hjemmet eller i fritidsboligen.
- Aflevering og afhentning af børn til og fra daginstitution, skole, fritidsklub og fritidsaktiviteter.
- Almindeligt havearbejde, fx græsslåning, klipning af hæk, lugning, beskæring af buske og træer, men ikke træfældning og fjernelse af væltede træer.
- Snerydning samt afrensning af terrassefliser og indkørsler m.m.

Betingelser for fradrag

- Fuld skattepligtig til Danmark i det år, hvori arbejdet blev udført. (Personer omfattet af grænsegænger-reglen har også adgang til fradraget).
- Ægtefæller og samlevende med fælles økonomi kan dele fradraget, uanset hvem der har betalt. Beløbene overføres ikke automatisk, så de skal indtastes for hver person hver for sig i skattemappen.
- Hvis andre i en husstand – herunder hjemmeboende børn over 18 år – skal have fradrag for udgifter, skal de selv have betalt et beløb svarende til fradraget. Beløbet skal betales elektronisk, enten til leverandøren eller til den i husstanden, som har betalt leverandøren.
- Man skal bo i en helårsbolig, mens arbejdet bliver udført.
- Man kan ikke få fradrag for nybyggeri og heller ikke for arbejde i forbindelse med anlæggelse af have.
- Beløbet skal betales elektronisk med fx dankort, MobilePay eller netbank.
- Man skal kunne dokumentere arbejdet med en faktura.
- Bor man til leje, i andelsbolig eller ejerlejlighed, kan man kun få fradrag for vedligeholdelsesarbejde, som er udført inden for råderetten over boligens ydre og indre rammer.
- Kun ejerne og deres samlevende kan få fradrag for håndværksudgifterne i fritidsboligen, og de kan ikke få fradrag for serviceydelser, hvis de lejer sommerhuset ud, da der her gælder andre fradragsregler.

Udfordringer ved udarbejdelsen af årsrapporten for 2021

Torben Winther Jørgensen, seniorkonsulent
Revisorgruppen Danmark

Desværre blev 2021 igen et år, der stod i COVID-19-pandemiens tegn. De regnskabsmæssige udfordringer for 2021 vil for langt de fleste virksomheder primært bestå af forhold, der kan relateres til COVID-19. Store virksomheder i klasse C og virksomheder i klasse D skal imidlertid også iagttage det nye krav om en redegørelse for virksomhedens politikker for dataetik i ledelsesberetningen.

Konsekvenserne af COVID-19 kan være nedlukninger af aktiviteter som følge af indførte restriktioner, konstaterede eller forøgede risici for tab på kundetilgodehavender, faldende indtjening og deraf afledt risiko for nedskrivning af anlægsaktiver, faldende omsætnings-

hastighed på varelagre og deraf afledt nedskrivningsrisiko, presset likviditet med potentiel risiko for, at virksomheden ikke vil kunne honorere sine forpligtelser osv.

I værste fald kan følgerne af COVID-19 betyde, at virksomheden har problemer med at fortsætte driften. Ved ledelsens underskrift på årsregnskabet skal ledelsen derfor forholde sig til, om virksomheden som minimum er i fortsat drift frem til næste balancedag. Hvis ikke dette er tilfældet, skal årsregnskabet korrigeres, så problemet med den fortsatte drift afspejles i årsregnskabet. Korrektionerne vil primært omfatte nødvendige nedskrivninger til realisationsværdier og indregning af hensatte forpligtelser samt omtale af problemerne med den fortsatte drift.

Det er derfor – i lighed med sidste år – vigtigt, at virksomhederne ved regnskabsaflæggelsen for 2021 er opmærksomme på det øgede behov for beskrivelser af de usikkerheder, som er knyttet til regnskabsaflæggelsen og beskrivelser af de forudsætninger, som virksomhederne har lagt til grund for den foretagne indregning og måling af aktiver og forpligtelser, som er påvirket af disse usikkerheder.

Særligt om støtteordninger

For at imødegå de økonomiske konsekvenser af COVID-19 har virksomheder mulighed for at ansøge om og modtage løntilskud og andre økonomiske kompensationer. I relation til regnskabsmæssige problemstillinger vedrørende

indregning af løntilskud, kompensation for faste omkostninger og andre forhold relateret til COVID-19 har Erhvervsstyrelsen udsendt en vejledning, som giver følgende rettesnore:

- Modtagne løntilskud og kompensation for faste omkostninger må ikke modregnes i de omkostninger, de kompenserer for. I stedet for skal modtagne kompensationsindtægter præsenteres som "andre driftsindtægter" i resultatopgørelsen.
- Der skal oplyses om modtagne kompensationsindtægter som "særlige poster" i noterne til resultatopgørelsen, herunder informeres om deres art og beløbsmæssige størrelse, medmindre de modtagne kompensationsindtægter ud fra en konkret vurdering udgør uvæsentlige beløb.
- Modtagne tilskud relateret til COVID-19 skal indregnes i den regnskabsperiode, de vedrører. Det er en forudsætning for indregning, at der ansøges om det pågældende tilskud inden for de gældende frister, og at de objektive kriterier for at opnå tilskudet er opfyldt.
- Lejerreduktioner skal periodiseres over den resterende lejeperiode og kan ikke indregnes straks i resultatopgørelsen. Hvis virksomheden alene har fået henstand med betaling af lejen, påvirkes indregningen i resultatopgørelsen ikke.

Fremtiden

Ser man lidt ud i fremtiden, ligger der dels nogle udfordringer men også visse lempelser i regnskabsreguleringen. Erhvervsstyrelsen har sendt udkast til lovforslag i høring, som vil betyde modernisering af bogføringslovgivningen (herunder øget digitalisering), nye regler i årsregnskabsloven om øget revisorinddragelse samt permanent forlængelse af indsendelsesfristen for årsrapporterne fra fem til seks måneder for regnskabsklasse B og C.

Moderniseringen af bogføringsloven vil bl.a. omfatte et krav om digital opbevaring af regnskabsmaterialet og en sikkerhedskopi heraf. Kravet vil dog ikke gælde for meget små virksomheder med personlig hæftelse.

Den øgede revisorinvolvering vil dels omfatte krav om revisionspligt for virksomheder med en balancesum over 50 mio. kr. i 2 på hinanden følgende år, uanset størrelsen af virksomhedens nettoomsætning. Krav om revisorerklæring efter eget valg for virksomheder i særlige risikobrancher med en årlig nettoomsætning mellem 5-8 mio. kr. i 2 på hinanden følgende år er et andet bemærkelsesværdigt element i udkastet.

I udkastet til lovforslaget lægges der op til, at ovennævnte ændringer om øget revisorinddragelse ved regnskabsafleggelsen har virkning for regnskabsår, der begynder den 1. januar 2023 eller senere.

Hvis udkastet til lovforslaget vedtages i uændret form, vil fristudskyldelsen fra fem til seks måneder først kunne anvendes for regnskabsår, der begynder den 1. januar 2022 eller senere. Kalenderårsregnskaberne for 2021 vil således fortsat have indberetningsfrist den 31. maj 2022, som det ser ud ved redaktionens afslutning.

Afholdelse af digital generalforsamling

Nicolai Dahlbom, advokat, og
Mads Olesen, stud.jur, DLA Piper

Ikke-børsnoterede selskabers ordinære generalforsamling skal afholdes i så god tid, at selskabets godkendte årsrapport kan indsendes til Erhvervsstyrelsen senest 5 måneder efter regnskabsårets afslutning. De fleste selskaber har kalenderåret som regnskabsår og skal dermed indsende årsrapport senest den 31. maj 2022. Det er med andre ord sæson for afholdelse af ordinære generalforsamlinger.

Selvom restriktionerne er ophævet, er COVID-19-pandemien fortsat over os. I mange selskaber vil man igen i 2022 have et ønske om at afholde generalforsamling helt eller delvist elektronisk. Ud over den

åbenlyse sundhedsmæssige betydning – i form af begrænset smittespredning – ved en elektronisk generalforsamling, kan bekvemmeligheden ved muligheden for digital deltagelse desuden potentielt styrke fremmødet til generalforsamlingen.

Som bekendt har digital afholdelse af generalforsamlinger ikke givet anledning til problemer i 2020 og 2021, idet regeringen udstedte en bekendtgørelse i 2020, hvorefter generalforsamlinger kunne afholdes digitalt uanset indholdet af selskabets vedtægter. Bekendtgørelsen udløb imidlertid den 31. december 2021, og selskabslovens regler skal således igen iagttages, hvis selskaber ønsker at afholde ordinær generalforsamling helt eller delvist digitalt.

Selskabslovens regler om afholdelse af digital generalforsamling

Selskabers mulighed for at afholde generalforsamlinger helt eller delvist elektronisk følger af selskabslovens § 77:

Stk. 1. Medmindre vedtægterne bestemmer andet, kan det centrale ledelsesorgan beslutte, at der som supplement til fysisk fremmøde på generalforsamlingen gives adgang til, at kapitalejerne kan deltage elektronisk i generalforsamlingen, herunder stemme elektronisk, uden at være fysisk til stede på generalforsamlingen, det vil sige, at der afholdes en delvist elektronisk generalforsamling, jf. stk. 3-6.

Stk. 2. Generalforsamlingen kan beslutte, at generalforsamlingen alene afholdes elektronisk uden adgang til fysisk fremmøde, dvs. som en fuldstændig elektronisk generalforsamling, jf. stk. 3-6. Beslutningen skal indeholde oplysning om, hvordan elektroniske medier anvendes i forbindelse med deltagelse i generalforsamlingen. Beslutningen skal optages i vedtægterne. § 106 finder anvendelse på beslutningen samt på ændringer heri.

Fuldstændig elektronisk generalforsamling

I henhold til ordlyden i selskabslovens § 77, stk. 2, vil et selskab alene kunne afholde en fuldstændig elektronisk generalforsamling, hvis denne metode er foreskrevet i selskabets vedtægter.

I tilfælde af at vedtægterne ikke indeholder en bestemmelse om fuldstændig elektronisk afholdelse af generalforsamling, vil en vedtægtsændring således som udgangspunkt være påkrævet. For en sådan ændring i vedtægterne skal de almindelige regler for vedtægtsændringer påses, hvorved beslutningen skal vedtages af generalforsamlingen med et flertal på 2/3.

Betyder det så, at man kun kan afholde en fuldstændig elektronisk generalforsamling, hvis man først mødes til en fysisk generalforsamling og beslutter en vedtægtsændring?

Nej. Selskabet kan, jf. bemærkningerne til selskabsloven, med samtykke fra samtlige kapitalejere beslutte, at den kommende generalforsamling skal afholdes fuldstændig elektronisk trods manglende hjemmel hertil i vedtægterne.

Desuden er der i mange selskabers vedtægter indsat en bemyndigelse til, at det centrale ledelsesorgan fra gang til gang kan bestemme, om generalforsamlingen skal afholdes fuldstændig elektronisk. Selvom dette forekommer at være en god, praktisk løsning, bemærkes det, at modellens lovmæssighed er udfordret i den selskabsretlige teori (herunder bl.a. af professor Erik Werlauff).

Delvist elektronisk generalforsamling

Hvis selskabet ikke ønsker at overgå til fuldstændig elektroniske generalforsamlinger gennem en vedtægtsændring, kan selskabets centrale ledelsesorgan med hjemmel i selskabslovens § 77, stk. 1, beslutte, at generalforsamlingen skal afholdes delvist elektronisk. Under denne ordning vil der som supplement til fysisk fremmøde være mulighed for at deltage digitalt.

Afholdelse af en delvist elektronisk generalforsamling kræver ikke direkte hjemmel i vedtægterne, idet muligheden dog modsat kan være udelukket af en vedtægtsbestemmelse om, at generalforsamlingen alene kan afholdes fysisk.

Selvom restriktionerne er ophævet, er COVID-19-pandemien fortsat over os. I mange selskaber vil man igen i 2022 have et ønske om at afholde generalforsamling helt eller delvist elektronisk.

CSR, ESG, NFRD, CSRD, SDG osv.

Thomas Bjerrehus, udviklingschef
Revisorgruppen Danmark

Ovenstående forkortelser var indtil for relativt nylig forbeholdt kredsen af (meget) store virksomheder og dertilhørende investorer, långivere og analytikere.

Der er tale om begreber, der er knyttet til den såkaldte ikke-finansielle rapportering, som flere og flere virksomheder må forventes at skulle forholde sig til. Det gælder også mindre og mellemstore virksomheder.

I årsregnskabsloven har det i efterhånden en del år været et krav for meget store virksomheder at rapportere om CSR i form af en redegørelse for samfundsansvar. Denne rapportering er blevet givet i tilknytning til ledelsesberetningen i årsrapporten.

Som et af de seneste skud på stammen af "bæredygtighedsrapportering" er begrebet ESG (environmental, social og governance), blevet en integreret del af flere af de helt store virksomheders eksterne rapportering. Enten som en

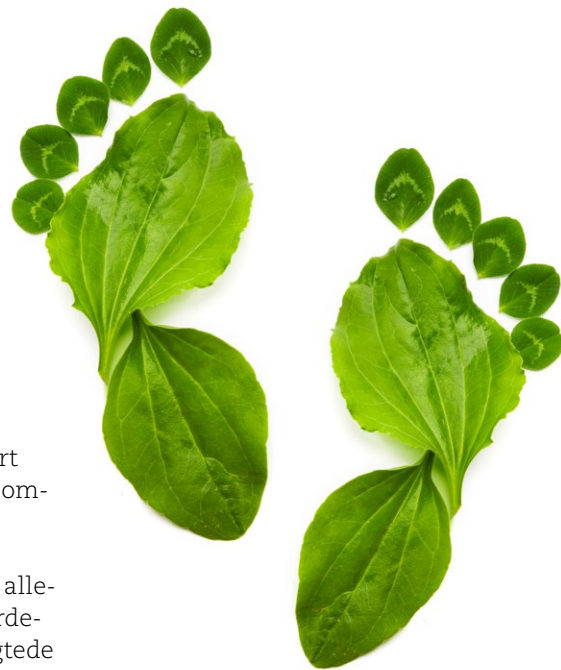
selvstændig bæredygtighedsrapport eller som en integreret del af virksomhedens årsrapport.

Der er ingen tvivl om, at ESG-data allerede nu bliver flittigt brugt ved vurderingen af virksomhedernes langsigtede vækstmuligheder, indtjeningssevne og risici. Sammenligneligheden på tværs af virksomheder, som rapporterer om ESG, bliver styrket af de guidelines, der allerede er udarbejdet vedrørende ESG-nøgletalsindikatorer. Senest har Finansforeningen, FSR – danske revisorer og Nasdaq Copenhagen bidraget med en fælles standardiseret ESG-hoved- og nøgletalsoversigt, der kan medtages i årsrapporten.

SMV-segmentet

"Er det relevant for mig?" – kan man som ejerleder spørge sig selv. Svaret kendes ikke med fuldstændig sikkerhed, men alligevel kommer der her et bud.

Lovgivningsmæssigt har der indtil nu været vide rammer for rapportering

om samfundsansvar og ESG-relaterede forhold. Et EU-direktiv (CSRD) er under udarbejdelse, og herigennem pålægges store virksomheder inden for få år at følge EU-standarden for ESG-data. Små og mellemstore virksomheder kan på længere sigt blive omfattet eller påvirket indirekte.

Ved siden af de lovgivningsmæssige krav, som måtte komme – også til de mindre og mellemstore virksomheder – må det generelle samfundsmæssige fokus på bæredygtighed nødvendigvis betyde, at alle virksomhedsledere skal gøre sig nogle overvejelser om at "komme i gang" på dette område. Det behøver ikke at betyde, at alle kanoner skal køres i stilling, men at tro, at bæredygtighed er en døgnflue, må betragtes som en noget risikabel strategi.

Grant Thornton

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab

www.grantthornton.dk · CVR.nr. 34209936

Stockholmsgade 45
DK-2100 København Ø
T: +45 33 110 220

Nordstensvej 11
DK-3400 Hillerød
T: +45 33 110 220

Søndergade 7
DK-4130 Viby Sj.
T: +45 46 498 501